Történeti Interjúk Tára

Interjú Gyűjtemény

A XX. század második felében a mozgókép az események megörökítésének és a múlt felidézésének egyaránt mindennapos eszköze lett. Tömegessé válásával egyidejűleg merült fel a gondolat, hogy a szemtanúk emlékeinek képben és hangban való rögzítése során ne csak a napi igényeket elégítsük ki, hanem a jövő kutatói számára is dokumentáljuk - amíg lehet - a század történetét.

A 16 mm-es film ekkorra már több mint tízperces tekercsekben állt rendelkezésre, és az ára is elérhetővé vált a dokumentumok készítői számára (legalábbis a 35 mm-eshez képest), így válhatott az első tömeges hordozójává azoknak a filminterjúknak, amelyeken a történelem szemtanúi, szereplői vallottak életükről, történelemről. A 70-es évekig a szocialista országok számára az elektronikus képrögzítés csúcstechnológiája embargós tétel volt, ezért nálunk sokkal tovább fontos hordozó maradt a film. A dokumentumfilm-készítők egy része, így a Századunk-csoport munkatársai is, elsősorban Bokor Péter filmrendező, az első időktől kezdve felismerték a kép- és hangfelvétel teljességének értékét, ezért a teljes interjút megőrizték, és az adott napi programban szereplő filmhez másolatot készítettek a felvett anyagból, az eredetit pedig eltették "az örökkévalóságnak".

A tár 1985-ös megalakulása után, miután a nemzeti könyvtár otthont adott a programnak elkezdődött a tényleges munka; filmre kerültek az első új interjúk a régiek folyamatos gyűjtése mellett, és ez a folyamat azóta is tart. Az elkészült interjúkat folyamatosan dolgozzuk fel, az interjúk szövegét legépeljük, illetve a régi interjúk papírra gépelt változatát számítógépre visszük. Pályázati forrásokból, a Magyar Mozgóképkincs Megismertetéséért Alapítvánnyal együttműködésben dokumentációkat, portréfilmeket készítünk az interjúk alapján. (Pl. Bibó István, Kosáry Domokos, Habsburg Ottó, Vásárhelyi Miklós, Haraszti Sándorné, Losonczy Géza, Nemes Lívia, Szabó István, Mester Miklós stb.)

Mintegy 1500 gyűjtött illetve készített interjú van jelenleg gyűjteményünkben (az 1 órástól az akár 40 órás sokalkalmas interjúig), többféle hordozón (film, UMATIC, Beta SP, VHS, DVCam, DVD, elektronikus). Folyamatosan végezzük a különféle hordozón lévő anyagok átírását, digitalizálását, melyhez javarészt a Magyar Mozgóképkincs Megismertetéséért Alapítvány biztosítja a technikát. Az interjúk hármas engedéllyel (interjúalany, interjú készítője, az interjútár – csoport - vezetője) és kutatói nyilatkozat kitöltése után, a helyszínen, a Történeti Fénykép- és Interjútár olvasótermében, a Kápolnatérben kutathatóak.

2020 végén indult el egy új program, amely új tartalomszolgáltatás létrehozását célozza. Az interjútár gazdag anyagát szeretnénk válogatott formában digitálisan is hozzáférhetővé tenni, kontextusba helyezve a közölt mozgóképes emlékeket, ugyanakkor összhangban a szerzői jogi törvénnyel.

A Magyar Mozgóképkincs Gyűjtemény

A Magyar Mozgóképkincs Megismertetéséért Alapítvány alapító tagjai a Magyar Külkereskedelmi Bank az Országos Széchényi Könyvtár, a Magyar Nemzeti Filmarchívum és a Magyar Televízió. Ez utóbbiak egyben gyűjteményünk fő forrásai is, de számos más filmgyártó és filmforgalmazó műhelyből is gyarapítjuk állományunkat.
Részlet az Alapítvány 1992-es Alapító Okiratából: "Az Alapítvány célja: Az egyetemes magyar mozgókép-másolat gyűjtemény létrehozása, fejlesztése és közkinccsé tétele".
Jelenleg mintegy 10000 film és az erről készített timekódos kutatókazetta alkotja a gyűjteményt. A Magyar Televízióból filmek esetében a kezdetektől a 70-es évek közepéig, elektronikus műsorok esetében a 80-as évek közepéig jutottunk el, a Magyar Filmintézetből a felújítás ütemében kapjuk a filmeket. A gyűjtemény jelenleg VHS-kutatókazettán, majd lehetőségeinkhez mérten digitalizált formában, az Országos Széchényi Könyvtár multimédiás olvasótermében kutatható.
A gyűjtemény adatbázisa fejlesztés alatt áll. Célunk, hogy a gyűjtemény videódokumentumainak alapadatai minél hamarabb adatbázisunkba kerüljenek, és így a kutatók számára elérhetővé váljanak. Addig is munkatársaink készséggel állnak az olvasók rendelkezésére.
Filmlista [1]

Audiovizuális kötelespéldányok archívuma

A 60/1998. (III.27.) kormányrendelet kimondja, hogy a Magyarországon előállított vagy forgalomba hozott filmből, elektronikus dokumentumból és videóból, az előállított példányszámtól függetlenül kötelespéldányt kell szolgáltatni. Az Országos Széchényi Könyvtár 1991 óta a törvény által előírt módon gyűjti, dolgozza fel a számára beszolgáltatott audiovizuális kötelespéldányokat. A technikai feltételek bővülése, a mozgóképes anyag digitális feldolgozása szükséges ahhoz, hogy a kötelespéldányok teljes mértékben hozzáférhetővé válhassanak a kutatók számára. A Történeti Interjúk Tára 1999 óta gondozza a gyűjteményt, melyek adatai az interneten keresztül is kutathatók.
Keresés az archívumban [2]

Jelenkortörténeti Gyűjtemény. Szabad Európa Rádió Archívum

Az 1949. május 17-én New Yorkban bejegyzett Szabad Európa Bizottság által decemberben létrehozott rádióadó 1950. július 4-től 1993. október 31-i megszűnéséig sugározta magyar nyelvű adását a Magyar Osztály munkatársainak közreműködésével. 1997 óta a Szabad Európa Rádióval történt megállapodás és szerződés értelmében az Országos Széchényi Könyvtár "örökös és át nem ruházható joggal" bír a magyar szerkesztőség archív gyűjteménye felett. Mivel a hangzó és írásos anyagok többféle információhordozón találhatók, az egyes típusokat a könyvtár illetékes osztályai gondozzák. Az írott dokumentumok egy része mikrofilmen érkezett, ezek a Mikrofilm- és Fényképtárba kerültek. A Kézirattár az 1980-as évek végétől gyűjti a SZER egykori készítőinek hagyatékait, a hangdokumentumokat pedig a Történeti Interjúk Tára kezelte.

A Jelenkortörténeti gyűjtemény talán legizgalmasabb része a Szabad Európa Rádió 1956-ban sugárzott hangdokumentumai. A forradalmat követően Adenauer német kancellár bekérette a Szabad Európa Rádióban elhangzott adásanyagokat, hogy megvizsgálják, elhangzott-e fegyveres ellenállásra felszólító egyértelmű felszólítás. Ezt követően a hangfelvételek a koblenzi Bundesarchivba kerültek, innen a prágai munkatársak segítségével 2001 őszén 311 db 90 perces hangszalag érkezett a magyar nemzeti könyvtárba, az 1956. október 22. és november 13. között elhangzott SZER-adások, melyeket a tár munkatársai digitalizáltak és elkészítették a szöveges leiratot. A www.magyaroktober.hu [3] oldalon szabadon kutatható a feldolgozott műsorfolyam.
Keresés az archívumban [4]
Magyar Október [3]

Médiafigyelő Gyűjtemény

A 60/1998. (III. 27.) kormányrendelet a sajtótermékek kötelespéldányainak szolgáltatásáról és

hasznosításáról úgy határozott, hogy a műsorszórással nyilvánosságra hozott művekből nem kell kötelespéldányt szolgáltatni. Ily módon korlátozottan nyílt lehetőség a teljes műsorfolyam kutatására. Továbbá szükségessé vált a kiemelten fontos hírműsorok, azaz a főműsoridőben kötelezően szolgáltatott legalább 20 perces híradók teljeskörűen feldolgozott kutathatósága. A szöveg- és képanyagot tartalmazó, több szempontú keresést lehetővé tevő adatbázis jelenleg a helyszínen kutatható. Az interneten pedig szabadon hozzáférhető az adatbázis teljes szöveges anyaga 2001 és 2011 között.
Keresés az archívumban [5]

Forrás webcím: https://oszk.hu/av_dokumentumok

Hivatkozások:
[1] http://www.tit.oszk.hu/filmlista/olvasoknak_filmlista.php
[2] http://www.tit.oszk.hu/koteles/
[3] http://www.magyaroktober.hu/
[4] http://www.tit.oszk.hu/szer/
[5] http://www.tit.oszk.hu/figyelo_www/